

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/39/2025
Identifikačné číslo spisu: 2121011108
Dátum vydania rozhodnutia: 19.11.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Petr Kaňa
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:2121011108.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kaňu a členov senátu JUDr. Jozefa Šutku a JUDr. Emila Dubňanského na neverejnom zasadnutí konanom 19. novembra 2025 v Bratislave, v trestnej veci obvineného E. R. pre obzvlášť závažný zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. d), ods. 3 Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo 7. mája 2024, sp. zn. 3To/98/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sa dovolanie obvineného E. R. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Trnava (ďalej tiež „súd I. stupňa“) rozsudkom zo 7. februára 2023, sp. zn. 9Tk/1/2021 uznal obvineného E. R. za vinného pre obzvlášť závažný zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. d), ods. 3 Trestného zákona vo viacčinnom súbehu s obzvlášť závažným zločinom vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

1/ od presne nezisteného času v mesiaci apríl 2019 až do dňa 03.05.2019 na cele číslo XX sektoru G oddelenia výkonu väzby Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby A., G. XX/XXX, A., sa poškodenému S. W., v tom čase vo výkone väzby, opakovane vysmieval, na tohto pľul, urážal ho, že je jeho „kurvička“ a jeho „pes“ pričom opakovanými silnými fackami, údermi do temena hlavy a pliec, kopaním do nôh, údermi päťou do rebier, zahasením cigarety na jeho ramene a iným fyzickým násillím, tohto opakovane a pred najmenej dvoma ďalšími osobami donútil predviesť striptíz, počas ktorého musel tancovať s postupným vyzliekaním sa a pohybovať sa podľa pokynov obžalovaného, tiež donútil poškodeného, napriek jeho opakovanému odporu, aby si strčil rukoväť od metly do análneho otvoru, a tiež aj strúčik cesnaku, ktorý si následne musel poškodený na pokyn obžalovaného prstom zatlačiť hlbšie do análneho otvoru, a tiež vo večerných hodinách donútil poškodeného sadnúť si na toaletu, dal mu svoj pohlavný úd pred jeho ústa a donútil ho orálne ho uspokojiť, pričom toto konanie u poškodeného dňa 03.05.2019 viedlo k samovražednému pokusu porezaním ľavého zápästia, kde následne po chirurgickom ošetrení tohto poranenia bol poškodený s diagnózou Adaptačnej poruchy hospitalizovaný v období odo dňa 03.05.2019 do dňa 13.05.2019 na Psychiatrickom oddelení Nemocnice pre obvinených a odsúdených v Trenčíne, pričom takto prežitý

psychický nátlak, fyzické útoky, vyhrážanie sa a ponižovanie zo strany obžalovaného viedli u poškodeného k vzniku posttraumatickej stresovej poruchy (M E a adaptačnej poruchy (M E ktoré u poškodeného S. W. trvali od prežitia uvedených udalostí, teda najmenej odo dňa 03.05.2019 a pretrvávali aj dňa 17.01.2021, kedy bol poškodený vyšetrený znalcom z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a sexuológia, a následkom ktorých je narušený obvyklý spôsob života poškodeného opakovaným prežívaním traumy v dotieravých spomienkach (spätne záblesky, flash-backy), v snoch, vyhýbaním sa situáciám pripomínajúcich traumy, pocitom ohrozenia, znížením jeho sebavedomia, pocitom hanby a viny;

2/ od presne nezisteného času v mesiaci apríl 2019 až do dňa 03.05.2019 na cele číslo XX sektoru G oddelenia výkonu väzby Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby A., G. XX/XXX, A., sa poškodenému S. W., v tom čase vo výkone väzby, opakovane vysmieval, na tohto pľul, urážal ho, že je jeho „kurvička“ a jeho „pes“, pričom opakovanými silnými fackami, údermi do temena hlavy a pliec, kopaním do nôh, údermi päťou do rebier, zahasením cigarety na jeho ramene a iným fyzickým násilím, tohto opakovane za seba takýmto násilím a konaním nútil šiť topánky, tiež nútil poškodeného vylízať obžalovaným predtým použitú a znečistenú misu toalety, zakazoval mu chodiť na vychádzky, aby takéto konanie nenahlásil referentom ústavu a tiež po vykonaní veľkej potreby obvineným donútil poškodeného zjesť jeho výkaly, pričom toto konanie u poškodeného dňa 03.05.2019 viedlo k samovražednému pokusu porezaním ľavého zápästia, kde následne po chirurgickom ošetrení tohto poranenia bol poškodený s diagnózou Adaptačnej poruchy hospitalizovaný v období odo dňa 03.05.2019 do dňa 13.05.2019 na Psychiatrickom oddelení Nemocnice pre obvinených a odsúdených v Trenčíne, pričom takto prežitý psychický nátlak, fyzické útoky, vyhrážanie sa a ponižovanie zo strany obžalovaného viedli u poškodeného k vzniku posttraumatickej stresovej poruchy (M E a adaptačnej poruchy (M E ktoré u poškodeného S. W. trvali od prežitia uvedených udalostí, teda najmenej odo dňa 03.05.2019 a pretrvávali aj dňa 17.01.2021, kedy bol poškodený vyšetrený znalcom z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a sexuológia, a následkom ktorých je narušený obvyklý spôsob života poškodeného opakovaným prežívaním traumy v dotieravých spomienkach (spätne záblesky, flash-backy), v snoch, vyhýbaním sa situáciám pripomínajúcich traumy, pocitom ohrozenia, znížením jeho sebavedomia, pocitom hanby a viny.

Za to mu súd I. stupňa uložil podľa § 200 ods. 3 Trestného zákona s prihliadnutím na § 37 písm. m) Trestného zákona a § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona a s použitím § 41 ods. 2 Trestného zákona nepodmienečný úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 21 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Trestného zákona v spojení s § 78 ods. 1 Trestného zákona súd obvinenému uložil ochranný dohľad v trvaní 3 rokov.

Krajský súd v Trnave (ďalej tiež „odvolací súd“) uznesením zo 7. mája 2024, sp. zn. 3To/98/2023 (ďalej tiež „napadnuté rozhodnutie“) podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného zamietol.

* * *

Proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo 7. mája 2024, sp. zn. 3To/98/2023 podal dovolanie obvinený E.Q. (ďalej tiež „obvinený“) prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Pavla Gráčika z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa názoru obvineného k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu) došlo tým, že odvolací súd napadnuté uznesenie nedostatočne a arbitrárne odôvodnil vo vzťahu k použiteľnosti výpovedí svedkov z hlavného pojednávania - H., E. a T., k návrhu na doplnenie dokazovania prostredníctvom výsluchu svedka M., k námietke týkajúcej sa skutkovej vety a k neakceptovaniu návrhu na doplnenie dokazovania prostredníctvom výsluchu svedkov H. a F..

Súd I. stupňa nekriticky použil výpovede H., E. a T. z prípravného konania tak, aby dokázal odôvodniť rozhodnutie o vine a treste obvineného. Poškodený potvrdil, že títo svedkovia boli prítomní pri konaní obvineného, avšak konanie obvineného na hlavnom pojednávaní nepotvrdili. Trestný poriadok v § 264 umožňuje využiť výpoveď svedkov z prípravného konania, ale explicitne neprikazuje súdu využiť predchádzajúcu výpoveď, ak boli rozpory logicky a konzistentne vysvetlené. Svedkovia s odkazom na relevantné okolnosti odôvodnili odchýlky od svojich predošlých výpovedí. Úvaha odvolacieho súdu, že výpovede svedkov v spojení s usvedčujúcou výpoveďou poškodeného predstavujú ucelený, nenarušený pohľad na priebeh udalostí, nedáva podľa obvineného odpoveď na to, prečo aj napriek odstráneniu rozporov vo výpovediach, bolo nevyhnutné prihliadať na skoršie výpovede.

Svedok H. na hlavnom pojednávaní uviedol, že výpoveď v prípravnom konaní podpísal, ale jej obsah nezodpovedal jeho výpovedi. Odôvodnenie odvolacieho súdu, že svedok priznal pravosť svojich podpisov a nepamätal si, že by mu boli kladené otázky obhajkyňou obvineného, nie je podľa obvineného náležitým vysvetlením, prečo sa priklonil k výpovedi svedka z prípravného konania. Naproti tomu svedok H. zložil na hlavnom pojednávaní prísahu, čo je tiež významná skutočnosť. V tejto súvislosti obvinený zastáva názor, že nemožno vyhodnotiť pravdivosť svedeckej výpovede len na tom základe, že potvrdzuje verziu skutku popísanú v obžalobe, a taktiež nie je ani zrejme ako sa odvolací súd vysporiadal s výpoveďou svedka E.. Problematická je už skutočnosť, že na hlavnom pojednávaní bola čítaná výpoveď spred vznesenia obvinenia. Predmetný svedok obvineného vyvíja a odvolací súd nevysvetľuje prečo pri hodnotení dokazovania neprihliadal na výpoveď tohto svedka, ale naopak uviedol, že svedecké výpovede tvoria ucelenú reťaz dôkazov preukazujúcich spáchanie skutku. V odvolaní obvinený poukázal aj na výpoveď svedka U., ktorému poškodený povedal, že sa pokúsil o samovraždu z dôvodu „že sa bojí kázeňáku, a preto to musí na niekoho povedať“. V obdobných intencióch vypovedal aj svedok T., a to tak, že poškodený „robil intrigy a celé to hodil na obžalovaného, a kvôli tomu sa aj dorezal“. Zároveň svedok M. vypovedal, že už od začiatku boli snahy o ovplyvňovanie a manipulovanie s vecou v kontexte návrhu na krivú výpoveď na obvineného v súvislosti so skutkom samovražedného pokusu porezaním si zápästia poškodeným. Súd I. stupňa ani odvolací súd nedali odpoveď na vytýkané skutočnosti, ktoré by boli plne konzistentné s vysvetlením svedka H. vo vzťahu k jeho vysvetleniu rozporov z prípravného konania. V tejto súvislosti obvinený namietal, že nemožno poukazovať ani na spontánnosť výpovedí svedkov v prípravnom konaní, keďže tieto boli iba čítané zo zápisnice. Odvolací súd len stroho skonštatoval, že neobstála obhajoba obvineného ohľadom údajnej snahy Zboru väzenskej a justičnej stráže, či orgánov činných v trestnom konaní, avšak neuvádza prečo neobstála. Obvinený poukázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Makeyan a spol. v. Arménsko z 5. decembra 2019, podľa ktorého by súd mal prikladať väčšiu váhu výpovedi svedka, ktorú poskytol v konaní pred súdom, než obsahu zápisnice z jeho výpovede z prípravného konania za predpokladu, že neexistujú vážne dôvody pre iný záver.

Súčasne namietal aj znalecké dokazovanie, keďže znalkyňa Mgr. D. E. vo svojej výpovedi explicitne pripustila, že psychické problémy poškodeného, ktoré mali vzniknúť v dôsledku trestných činov spáchaných obvineným, mohli byť spôsobené aj jeho celkovou nepriaznivou sociálnou situáciou. Zároveň MUDr. C. R. nepredložila jednoznačné závery. Vzhľadom na uvedené bolo dôvodné a relevantné vylúčiť svedka M. vnímať v kontexte tvrdeného záveru znalkyne Mgr. D. E. a brať na zreteľ priamu interakciu tohto svedka s poškodeným. Výpoveď tohto svedka mohla výrazne objasniť vnútorné rozpoloženie poškodeného v čase páchania skutku, čo mohlo byť významné pri hodnotení svedka, a to najmä vzhľadom na svedectvá, podľa ktorých mohla byť výpoveď poškodeného tendenčná a účelová. Odvolací súd tak pochybil, keď sa nezaoberal argumentáciou týkajúcou sa nevyhnutnosti vypočutia svedka M..

Vo vzťahu k trestnému činu vydierania absentuje v skutkovej vete špecifikovanie donútenia vo vzťahu „k vylízaníu toaletnej misy, zákazu chodenia na vychádzky a jedeniu výkalov“. Odvolací súd sa namiesto vysporiadania s týmto argumentom zbavil svojej povinnosti jednoduchým odkazom na faktické znenie skutkovej vety.

Odvolací súd neakceptoval návrh na doplnenie dokazovania prostredníctvom výsluchu M. H. a S. F.,

ktorým mal poškodený povedať, že si obvinenia v prejednávanej veci vymyslel. V napadnutom uznesení odvolací súd odmietol vykonať dokazovanie z dôvodu, že v konaní bolo zabezpečené dostatočné množstvo dôkazov, ide o nepriamych svedkov a návrh na ich vypočutie mohol byť podaný skôr. V tejto súvislosti obvinený zastáva názor, že v trestnom konaní neplatí koncentračný princíp a s odkazom na § 240 ods. 3 Trestného poriadku uviedol, že z povahy veci o týchto svedkoch nevedel a nemohol vedieť v čase, keď mu bola doručovaná obžaloba. Ani kvantita predtým vykonaných dôkazov nemôže sama osebe odôvodňovať nepotrebnosť ďalšieho dokazovania, ak ďalšie dôkazy môžu spochybníť konzistentnosť predtým vykonaných dôkazov, čo bolo v predmetnej veci pravdepodobné, keďže svedkovia mohli potvrdiť, že si poškodený obvinenie vymyslel. Vzhľadom na takýto postoj odvolacieho súdu sa javí, ako keby sa odvolací súd bál vydať cestou tohto dokazovania z dôvodu, že by to mohlo vážne narušiť už ním vopred vytvorenú, ničím nenarušenú reťaz usvedčujúcich dôkazov.

Navrhol preto, aby najvyšší súd vyslovil rozsudkom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa dôvod dovolania opiera, aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil uznesenie odvolacieho súdu a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal odvolaciemu súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

* * *

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Trnave (ďalej tiež „prokurátor“) v písomnom vyjadrení k dovolaniu poukázal na konštantnú judikatúru, podľa ktorej sa právo na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Prípadné porušenie len niektorého z nich nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Obvineným namietanú nepreskúmateľnosť napadnutého uznesenia odvolacieho súdu nemožno úspešne podať v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Vyslovil názor, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia najmä v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Súd I. stupňa riadne odôvodnil z akého dôvodu sa pri svojom rozhodnutí oprel o výpovede svedkov H., E. a T. z prípravného konania a z akého dôvodu zamietol návrh na vykonanie dôkazu výsluchom svedka M., pričom s touto argumentáciou sa odvolací súd zaoberal, rovnako ako aj s odmietnutím návrhu na doplnenie dokazovania výsluchom svedkov H. a F..

Je tiež toho názoru, že za porušenie práva na obhajobu nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dokazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkovým stavom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Na základe uvedeného vyslovil presvedčenie, že nebol naplnený dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a navrhol preto, aby dovolací súd podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol.

* * *

Obvinený v replike k vyjadreniu prokurátora uviedol, že pri aplikácii dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je dovolací súd povinný preskúmať so zreteľom na čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky síce nie

správnosť zisteného skutkového stavu, ale určite správnosť odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších stupňov z hľadiska obhajobného atribútu spravodlivého procesu spočívajúceho vo vyhodnotení dovolacím súdom, či sa skôr konajúce súdy spoľahlivo a nearbitrárne vyrovnali v odôvodnení svojich rozhodnutí s otázkami podstatnými pre rozhodnutie, v tomto prípade v otázke viny obvineného. V ostatnom zotrval na dovolaní.

* * *

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde na to určenom (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a že boli splnené podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd pripomína, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je ako dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytykánych napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

Poznamenáva tiež, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

* * *

Dovolací súd posudzujúc dovolanie obvineného v uvedených intenciách konštatuje, že obvinený v ňom uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia odvolacieho súdu vzhľadom na nevysporiadanie sa s obhajobnými argumentmi, odvolacími námietkami a odmietnutím návrhov na doplnenie dokazovania. Následne žiada, aby dovolací súd preskúmal, či sú tvrdenia v odôvodnení napadnutého uznesenia logické a konzistentné vo vzťahu k uplatnenej odvolacej argumentácii, a to v kontexte zachovania práva na obhajobu.

Najvyšší súd poznamenáva, že jednou zo základných zásad trestného konania je zásada práva na obhajobu, vyjadrená v § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je

dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Tento dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať len vtedy, ak právo na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom.

Právo na obhajobu vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jeho legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jeho realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistení pravdy. Právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného (aj prostredníctvom obhajcu), a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie jednotlivého obhajovacieho práva. Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení (napr. vid' § 34 a nasl. pokiaľ ide o obvineného, resp. § 44 a nasl. pokiaľ ide o obhajcu a pod.), ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva na obhajobu, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom negatívne neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Napokon, aj zo samotného gramatického znenia naposledy označeného ustanovenia Trestného poriadku vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. Takýmto zásadným porušením by bolo najmä (hoci nie len) porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach.

V spojitosti s právom na obhajobu je potrebné vnímať aj právo strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa dopĺňujúcich rovinách:

- a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,
- b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojvoľný), nepriehľadný a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované verejnosťou,
- c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana k dispozícii.

Napriek nespornému významu vyššie rozvedeného práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom zmysle, že by zahŕňalo právo na podrobnú odpoveď na každý argument strany konania (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva *Van de Hurk v. Holandsko* z 19. apríla 1994, resp. *Ruiz Torija v. Španielsko* z 9. decembra 1994). Podstatou práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je teda povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodnení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva *Donadze v. Gruzínsko* zo 7. marca 2006) a riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania (opätovne vid' napr. *Van de Hurk v. Holandsko*). Na podklade takéhoto postupu súdu je následne možné kvalifikovaným spôsobom posúdiť, či bolo konanie ako celok spravodlivé. Mlčanie odvolacieho súdu ohľadom zákonnosti odmietnutia vykonania dôkazov navrhnutých obvineným odporuje myšlienke spravodlivého procesu (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva *Krasulya v. Rusko* z 22. februára 2007).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia.

Zásadné pochybenia vo vzťahu k odôvodneniu rozsudku súdu I. stupňa a uznesenia odvolacieho súdu v zmysle § 168 ods. 1 Trestného poriadku najvyšší súd nezistil. Rozhodnutia súdov oboch inštancií dávajú dostatočné a výstižné odpovede na otázky, ktoré bolo potrebné riešiť, pričom je potrebné pripomenúť, že odôvodnenia rozsudku súdu I. stupňa a uznesenia odvolacieho súdu tvoria jeden celok.

Súčasťou práva na spravodlivý proces, ako už bolo vyššie zmienené, je aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia však neznamena, že strana konania musí na každý jej argument dostať podrobnú odpoveď. V danom prípade sa sudy v základnom konaní jasne a zrozumiteľne vyjadrili k relevantným právnym a skutkovým otázkam.

Podstatná časť dovolacej argumentácie obvineného smeruje proti tomu, že súd I. stupňa použil výpovede svedkov H., E. a T. z prípravného konania napriek tomu, že títo svedkovia sa v konaní pred súdom od týchto výpovedí odchýlili. Vo vzťahu k tomuto argumentu potom obvinený namietal aj to, že uznesenie odvolacieho súdu nedáva odpoveď na to, prečo za situácie, keď rozpory medzi výpoveďami z prípravného konania a konania pred súdom boli odstránené, bolo nevyhnutné prihliadnuť na skoršie výpovede.

Súd I. stupňa, ako aj odvolací súd dostatočne odôvodnili, prečo pri rozhodovaní použili výpovede svedkov z prípravného konania, a nie výpovede z konania pred súdom. Súd I. stupňa v odseku 35 až 45 (rozsudku) jasne vysvetľuje, že verziu, ktorú títo svedkovia vypovedali v konaní pred súdom neuveril a z akého dôvodu. Následne odvolací súd (na str. 9 uznesenia) uvádza, že: „Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov náležite a logicky zdôvodnil, prečo označené výpovede z prípravného konania vzhľadom na ich spontánnosť a vzájomnú súladnosť považoval za presvedčivé a relevantné, na základe čoho im na rozdiel od výpovedí na hlavnom pojednávaní priznal relevantnú výpovednú hodnotu a zásadnú dôkaznú silu“. V tomto smere dovolací súd opätovne uvádza, že rozsudok súdu I. stupňa a uznesenie odvolacieho súdu tvoria jeden celok. Závery obvineného ohľadom toho, že boli rozpory medzi výpoveďami odstránené, a preto mali byť použité výpovede svedkov z konania pred súdom, je v priamom rozpore s citovaným odôvodnením súdov.

K parciálnej námietke obvineného, že svedok H. na hlavnom pojednávaní uviedol, že výpoveď v prípravnom konaní podpísal, ale jej obsah nezodpovedal jeho výpovedi a nepamätal si, že by mu boli kladené otázky obhajkyňou obvineného, nadriadený súd dodáva, že predmetný výsluch (z 22. apríla 2020, č. l. 79 - 83) bol uskutočnený kontradiktórnym spôsobom za aktívnej účasti obhajkyne obvineného, ktorá kládla svedkovi otázky. Svedok prehlásil, že napriek jeho maďarskej národnosti si tlmočníka nežiada, pretože slovenskému jazyku rozumie slovom a písmom. Napokon aj obhajkyňa bola predmetná zápisnica po skončení výsluchu predložená na prečítanie, pričom z obsahu spisu nevyplýva, že by voči nej (jej obsahu) obhajkyňa vznesla námietky. Vzhľadom na uvedené je tak dôvodne pochybné (k čomu argumentácia obvineného zrejme smeruje), že by vyšetrovateľ za osobnej účasti obhajkyne do zápisnice o výsluchu zaznamenal niečo, čo v rámci výpovede svedka neodznalo. Keďže žiadna takáto výhrada zo strany obhajoby nebola pri tomto výsluchu prednesená (zaznamenaná), platí prezumpcia o pravdivosti verejnej listiny (keďže nebol preukázaný opak), že zápisnica o výsluchu tohto svedka

zodpovedá jej obsahom priebehu jeho výsluchu (a teda aj jeho reálnej výpovedi).

Najvyšší súd vo vzťahu k tejto námietke ešte zdôrazňuje, že z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Súčasťou práva na spravodlivý súdny proces teda ani nie je právo procesnej strany na taký spôsob hodnotenia dôkazov súdom, ktorého sa dožaduje (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

Obvinený v dovolaní tiež namieta, že podľa Európskeho súdu pre ľudské práva (vec Makeyan a spol. v. Arménsko z 5. decembra 2019) by súd mal prikladať väčšiu váhu výpovedi svedka, ktorú poskytol v konaní pred súdom, než obsahu zápisnice z jeho výpovede z prípravného konania za predpokladu, že neexistujú vážne dôvody pre iný záver. Malo by sa podľa neho prihliadať na výpovede urobené pod prisahou na hlavnom pojednávaní.

V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že Európsky súd pre ľudské práva neposudzuje prípustnosť jednotlivých dôkazov, ale to, či konanie ako celok vrátane spôsobu predkladania dôkazov bolo spravodlivé, resp. vedené spravodlivo (Doorson v. Holandsko z 26. marca 1996, Lucá v. Taliansko z 27. februára 2001, Tseber v. Česká republika 22. novembra 2012, Brzuszczyński v. Poľská republika z 17. septembra 2013). Zároveň ani výpoveď svedka vykonanú pred súdom a pod prisahou, nemožno vždy uprednostniť pred výpoveďami toho istého svedka urobenými v prípravnom konaní, a to ani vtedy, ak si navzájom odporujú (Doorson v. Holandsko, rozsudok z 26. marca 1996). Využitie dôkazu zabezpečeného v prípravnom konaní samo osebe nie je v rozpore s článkom 6 ods. 1 a 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v prípade, ak boli rešpektované práva obhajoby. Obvinenému tak musí byť spravidla poskytnutá možnosť klásť svedkovi otázky v čase, keď svedok vypovedá alebo v neskoršom štádiu konania (Saidi v. Francúzsko z 20. septembra 1993, Van Mechelen a spol. v. Holandské kráľovstvo z 23. apríla 1997).

Z citovaných rozhodnutí je zrejmé, že použitie výpovede z prípravného konania (napriek existencii výpovede v konaní pred súdom), je v súlade s rozhodovacou činnosťou Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ak svedok na hlavnom pojednávaní vypovedá v podstatných rysoch zhodne ako v prípravnom konaní, jeho výpoveď z prípravného konania sa stáva súčasťou jeho výpovede prednesenej na hlavnom pojednávaní. Ak sa však od svojej výpovede z prípravného konania podstatným spôsobom odchyľuje, jeho výpoveď z prípravného konania sa stáva súčasťou jeho výpovede prednesenej na hlavnom pojednávaní za situácie, ak je zápisnica o tejto jeho skoršej výpovedi (z prípravného konania) na návrh niektorej zo strán v konaní (§ 264 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) prečítaná a je potom vecou hodnotenia dôkazov, ktorej z týchto výpovedí (či už z prípravného, alebo naopak z hlavného pojednávania) na podklade ne/vysvetlenia rozporov svedkom v kontexte ostatných vo veci vykonaných dôkazov súd uverí (primerane aj rozhodnutie publikované v Zbierke pod číslom 53/2009). Zároveň vzhľadom na to, že namietaní svedkovia boli vypočutí, či už v prípravnom konaní alebo na hlavnom pojednávaní, za prítomnosti minimálne obhajcu obvineného, ktorý mal možnosť svedkom klásť otázky, nedošlo v prejednávanej veci ani k porušeniu zásady kontradiktórnosti trestného konania.

Pokiaľ obvinený namietal, že v prípade svedka E. bola použitá výpoveď z času pred vznesením obvinenia, touto námietkou sa dovolací súd nemohol zaoberať, pretože obvinenému bola táto skutočnosť známa už pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v odvolacom konaní (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku).

V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na rozhodnutie (R) zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 52/2021, podľa ktorého:

Ustanovenie § 371 ods. 4 veta prvá Trestného poriadku treba vykladať tak, že predpoklad, že namietaná okolnosť bola tomu, kto dovolanie podáva, známa už v pôvodnom konaní, bude daný vždy, ak sa s ňou

mohol dovolateľ pri riadnom využití svojich práv - v prípade obvineného realizovaných či už priamo alebo prostredníctvom obhajcu - oboznámiť už v pôvodnom konaní. V takom prípade sa nemôže dovolateľ úspešne odvolávať na svoju nevedomosť zapríčinenú rezignáciou na uplatnenie svojich práv, resp. majúcu pôvod v ich nedôslednom, resp. nedostatočnom uplatňovaní.

Preto pokiaľ dovolateľ prvýkrát až v podanom dovolaní namieta okolnosť, (objektívne) skôr zistiteľnú z obsahu spisového materiálu, prípadne zo samotného priebehu úkonu trestného konania, pričom poukazuje na svoju predchádzajúcu subjektívnu nevedomosť o nej (napr. z dôvodu neprítomnosti na hlavnom pojednávaní alebo nevyužitia inštitútu nazretia do spisu), zákonná podmienka uvedená v prvej vete § 371 ods. 4 Trestného poriadku nie je u neho splnená.

Rovnako neprichádza do úvahy ani "obídienie" tejto podmienky, stanovenej pre dovolateľa, s odkazom na to, že v súlade s § 317 ods. 1 veta druhá Trestného poriadku mal na prvýkrát až v podanom dovolaní vytkávanú chybu ex offio prihliadnuť už samotný odvolací súd.

Obvinený tiež namietal nedostatok odôvodnenia vo vzťahu ku skutočnosti, že poškodený sa snažil preniesť disciplinárnu zodpovednosť na neho, pričom táto skutočnosť má (podľa neho) vyplývať zo svedeckých výpovedí U., M., T. a H.. Najvyšší súd nezistil arbitrárnosť rozhodnutia ani vo vzťahu k tejto námietke obvineného a k tomu poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu I. stupňa v odseku 39, s ktorým sa odvolací súd stotožnil: „Žiadny zo svedkov svedčiacich v prospech obžalovaného na hlavnom pojednávaní (E., M., U., H., T.) však nijakým rozumným spôsobom nedokázal vysvetliť, aký logický motív mali mať spoluväzni, aby svedčili v neprospech obžalovaného a obviňovali ho z tak závažných skutkov. Ak malo byť ich motiváciou dodanie „fajčiva“ alebo iných „vecných darov“ príslušníkmi ZVJS alebo PBS, takáto motivácia vyznieva nanajvýš úsmevne a súd takejto verzii motivácie svedkov svedčiacich v prospech poškodeného neuveril“.

Ďalšou dovolacou námietkou obvineného bolo, že odvolací súd odmietol výsluch svedka M., resp. odmietol návrh na doplnenie dokazovania prostredníctvom výsluchu svedkov H. a F..

K uvedenej námietke najvyšší súd poukazuje na to, že naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je možné konštatovať v takom prípade, ak by sa súdy návrhom na vykonanie dôkazu vôbec nezaoberali, resp. by takémuto návrhu nevyhoveli, a to aspoň bez stručného odôvodnenia takéhoto postupu. Takáto procesná situácia v zásade môže nastať tak v konaní pred súdom I. stupňa (napr. len formálnym rozhodnutím - uznesením podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku, bez odôvodnenia v rámci úkonu ani písomných dôvodoch rozhodnutia), čo primerane platí aj pre konanie pred odvolacím súdom (keď konanie pred súdom prvého a druhého stupňa tvoria jeden celok), ak také opomenutie zdôvodnenia odmietnutia dôkazného návrhu sám nenapraví (napr. nahradením absentujúcej prvostupňovej argumentácie). Ide teda o stav absolútneho opomenutia povinnosti vysporiadať sa s otázkou, prečo súd návrhu obvineného na výkon dôkazu/doplnenie dokazovania nevyhoveli, ktorému však stav zistený v tomto posudzovanom konaní nezodpovedá.

Naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku teda nemožno (úspešne) odvodzovať výlučne z toho, že súdy nižších inšancií nepovažovali návrhy na vykonanie dokazovania, resp. na jeho doplnenie, prednesené obvineným, za významné pre konečné rozhodnutie vo veci samej, ak súčasne zo strany súdu bolo obvinenému také stanovisko súdu dostatočným spôsobom „signalizované“, resp. zreteľne (aj keď len stručne) odôvodnené.

Dovolací súd totiž nemôže skúmať kvalitu hodnotenia dôkazov ani správnosť úvah súdov nižších stupňov v otázke „dostatočnosti“ dôkazného podkladu pre nimi vnímané zistenie skutkového stavu v miere spoľahlivej a obsahovo spôsobilej pre rozhodnutie vo veci samej. Dovolací súd rovnako nie je oprávnený - s výnimkou prieskumu rozhodnutia na podklade dovolania ministra spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku - skúmať a meniť ani správnosť a úplnosť skutku zisteného práve na podklade už skôr vykonaného hodnotenia dôkazov, ktoré sa realizuje v konaní pred súdmi nižšej inštancie.

Ak platí už vyššie formulovaný záver, že právo na obhajobu (ktoré je prvkom spravodlivého, tzn. fair procesu) v sebe obligatórne poníma aj vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného (§ 34 ods. 4 Trestného poriadku), obdobne tak sa nemožno účinne domáhať naplnenia dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku len na tom argumentačnom podklade, že súdom ustálený obsah a rozsah vlastnej úvahy k voľbe použitých dôkazných prostriedkov, a ním realizovaný spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov v zmysle § 2 ods. 10, resp. ods. 12 Trestného poriadku „nevyhovuje“ predstavám dovolateľa. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod č. 7/2011).

Súd vykonávajúci dokazovanie teda návrhmi strán, ani ich názormi čo do rozsahu dokazovania, nie je viazaný. Je výlučne na zvážení súdu, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam, a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keď pre vydanie rozhodnutia ani nie je podstatné koľko dôkazov bolo vykonaných (kvantita), ale aká je ich dôkazná sila („argumenta ponderantur, non numeratur“), t. j. ich obsah (resp. kvalita).

Pre dovolací súd je z pohľadu skúmania dodržania práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku teda podstatným zistenie, či sa súd I. stupňa a/alebo odvolací súd návrhom na doplnenie dokazovania zaoberali a súčasne uviedli aspoň stručné dôvody, na podklade ktorých sa takémuto návrhu rozhodli nevyhovieť. V uvedenom smere tak najvyšší súd vzhľadom na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia konštatuje, že ani táto námietka nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu I. stupňa (bod 62) vyplýva, z akých dôvodov nevyhovел návrhu obvineného na doplnenie dokazovania výsluchom svedka M. (psychológa ÚVV A.), „pretože sa týka okolností, ktoré bolo možné zistiť skôr vykonanými dôkazmi, a to výsluchmi znalcov“. Taktiež odvolací súd na str. 16 napadnutého uznesenia konštatoval v súvislosti s návrhom na vypočutie ďalších svedkov, ktorí neboli priamymi svedkami skutkov a mali sa dozvedieť o údajnom vymyslení si príbehu poškodeným S. W., že „v predmetnej veci už vzhľadom na vykonané dokazovanie nebolo potrebné objasňovať žiadnu okolnosť, všetky podstatné skutočnosti tak okresný súd ako aj odvolací súd mal preukázané z doposiaľ vykonaného dokazovania, pričom otázku ustálenia viny nie je potrebné s ohľadom na kvalitu a kvantitu usvedčujúcich dôkazov nijakým spôsobom korigovať“. Odvolací súd zároveň dodal, že „pokiaľ ide o odvolaciu námietku obžalovaného vo vzťahu k odmietnutiu dôkazov, odvolací súd plne odkazuje na vyššie uvedené ako aj odôvodnenie napadnutého rozsudku (bod 62), v ktorom okresný súd vysvetlil z akých dôvodov odmietol návrh obžalovaného na vykonanie dokazovania výsluchom ďalších svedkov ako aj znaleckým skúmaním duševného stavu svedkov T., G., H., T., U. S odôvodnením okresného súdu sa odvolací súd plne stotožňuje, preto nie je potrebné, aby opakovane rovnaké závery pokiaľ ide o odmietnutie návrhov obžalovaného na vykonanie dokazovania. Rozhodnutie okresného súdu je plne v súlade s ustanovením § 272 ods. 3 Trestného poriadku, keď uznesením vyhláseným na hlavnom pojednávaní dňa 07.02.2022 odmietol vykonať uvedené dôkazy, a zároveň na to postupom podľa § 274 ods. 1 Trestného poriadku vyhlásil dokazovanie za skončené“.

Z uvedeného je teda zrejmé, že súdy nižšieho stupňa sa dôkaznými návrhmi obvineného zaoberali, procesne na ne reagovali a v dôvodoch svojich rozhodnutí vysvetlili prečo im nevyhoveli; obsah a rozsah vlastnej úvahy súdov v pôvodnom konaní o voľbe použitých dôkazných prostriedkov nemožno hodnotiť ako svojvoľnú či arbitrárnú, pričom dovolací súd v rámci dovolacieho konania nie je oprávnený preskúmať kvalitu týchto úvah, pretože by to odporovalo viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkovým stavom podľa § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku, podľa ktorého správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť (primerane R

7/2011).

Len marginálne nadriadený súd dodáva, že obvinený sa domáhal pred odvolacím súdom vypočutia aj svedkov M. H. a S. F. za účelom potvrdenia toho, že poškodený sa im mal pochváliť, že si obvinenie voči jeho osobe vymyslel. V konaní pred súdom I. stupňa pritom vypovedali svedkovia M., U., H., T., ktorí spochybňovali hodnovernosť poškodeného, ktorý im mal pri rozhovore uviesť „že to musel na niekoho zvaliť“, „že si to vymyslel“. Návrh na vypočutie svedkov H. a F. sa tak týkal dokazovania okolností, ktoré boli zistené už skôr vykonanými dôkazmi, čiže nešlo o „novú“ informáciu (dôkaz), ktorou by konajúce súdy už v základnom konaní nedisponovali, a ktorú by bolo potrebné vypočutím navrhovaných svedkov dokazovať (preukázať).

Je na súde zvážiť, či navrhnutý dôkaz považuje za relevantný na zistenie skutkového stavu bez dôvodných pochybností. Ak dospeje k negatívnemu výsledku, je povinný rozhodnúť o odmietnutí dôkazu. Odmietnutím vykonania tohto návrhu zo strany odvolacieho súdu preto nemohlo dôjsť k porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom, a obvineným uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku naplnený nebol, pretože medzi práva obvineného nepatrí vyhovieť všetkým návrhom na vykonanie dokazovania.

Obvinený tiež namietal nedostatočnú špecifikáciu skutkovej vety vo vzťahu k trestnému činu sexuálneho násillia a spôsobu donútenia poškodeného k inkriminovanému konaniu, a zároveň vo vzťahu k vydieraniu namietal absenciu špecifikovania donútenia.

Súčasťou skutku v trestnoprávnom zmysle sú v zásade prejavy vôle páchatel'a, ktoré majú odraz vo vonkajšom, materiálnom svete a ktorými naplňa znaky trestného činu. Zároveň pre to, aby išlo o trestný čin, musia byť tieto prejavy pokryté zavinením páchatel'a. Skutok vyjadrený v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku musí obsahovať popis takých skutkových okolností, ktoré naplňajú (sú subsumovateľné pod) obligatórne znaky skutkovej podstaty konkrétneho trestného činu (objekt, objektívna stránka, subjekt a subjektívna stránka), pričom k nim pristupujú vecné, miestne a časové súvislosti, ktoré vyjadrujú určitý ucelený skutkový dej (skutok), z ktorého je spoznatel'né (zistiteľné) najmä kto, čo, kedy, kde a ako (resp. aj čím, prečo a pod.) vykonal, teda sa niečoho dopustil.

Zo skutkovej vety odsudzujúceho výroku o vine v posudzovanom prípade pritom je zrejmé a zrozumiteľným spôsobom je v nej vyjadrené akým spôsobom došlo (vo vzťahu k obom trestným činom) k donúteniu poškodeného k tam uvedenému (ustálenému) konaniu, keď k nemu došlo „opakovanými silnými fackami, údermi do temena hlavy a pliec, kopaním do nôh, údermi päťou do rebier, zahášením cigarety na jeho ramene a iným fyzickým násillím“, na čo správne poukázal aj odvolací súd v napadnutom rozhodnutí na str. 9. Uvedenému odôvodneniu vo vzťahu k odvolacej námietke vznesenej v základnom konaní nemožno nič vytknúť.

V nadväznosti na uvedené sa žiada dodať, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku ich meritórnych rozhodnutí vydaných v rámci základného konania, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštalcie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže doplňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je možné chápať ako druhú „odvolaciu“ (resp. akúsi tretiu) inštalciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdov nižšieho stupňa.

Z pohľadu dovolateľom vytýkaných chýb tak napadnutým rozhodnutím ani konaním, ktoré mu predchádzalo, nebol naplnený akýkoľvek dovolací dôvod, ani zo spektra dôvodov, ktoré dovolateľ priamo uplatnil, ale ani z iných dovolacích dôvodov, pod ktoré by ním uvedené námietky inak bolo

možné podradiť (subsumovať).

Dovolací súd preto na neverejnom zasadnutí uznesením podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie prijal senát jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.